

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/472/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214208577
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Dudášová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2214208577.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Andrea Dudášová a členov senátu: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a JUDr. Martin Holíč, v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpený advokátskou spoločnosťou: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Bratislava, Pajštúnska 5, proti žalovanej: I. M., nar. XX. Z. XXXX, D. XXX/X, R. E., o zaplatenie 2.912,37 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 15C 286/2014-42 zo dňa 5. marca 2015, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Žalovanej sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom napadnutým odvolaním prvostupňový súd výrokom I. žalobu o zaplatenie 2.912,37 eur z titulu splatenia pôžičky s 9% ročným úrokom z omeškania od 11. decembra 2010 zamietol. Výrokom II. žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

Svoje rozhodnutie prvostupňový súd po aplikácii § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, § 400 Obchodného zákonníka, 392 ods. 2 Obchodného zákonníka, § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 92 ods. 7 zákona č. 483/2001 Z.z. a vecne tým, že žalobca svoje nároky voči žalovanej odvodzuje zo zmluvy o splátkovom úvere z 12. decembra 2005, ktorú žalovaná uzavrela so Slovenskou sporiteľňou, a.s. Z čl. II ods. 1 a 2 zmluvy, ale aj ods. 7.2.4 a 7.3.2 všeobecných obchodných podmienok, ktoré sa stali súčasťou zmluvy, vyplýva záväzok veriteľa poskytnúť dlžníkovi peňažné prostriedky a záväzok dlžníka tieto prostriedky splatiť v splátkach. Takáto právna konštrukcia napĺňa definíciu zmluvy o úvere v zmysle § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, kedy ide o tzv. absolútny obchodný vzťah v zmysle § 261 ods. 3 písm. d), takže sa naň vzťahuje celá tretia časť Obchodného zákonníka. Pretože žalobca ako veriteľ poskytoval túto pôžičku v rámci svojho podnikania a žalovaný ju neprijímal na takéto účely, spĺňajú definíciu veriteľa a spotrebiteľa v zmysle § 3 ods. 1 a 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom k 12. decembru 2005, a žiadosť/zmluva by bola zároveň zmluvou o spotrebiteľskom úvere podľa § 2 písm. b) cit. zákona a úver ňou poskytnutý je spotrebiteľským úverom v právnej forme úveru [§ 2 písm. a) cit. zákona]. Zo zisteného skutkového stavu okrem toho vyplýva, že celá pohľadávka zo zmluvy o úvere z 12. decembra 2005 sa stala splatná ešte pred novembrom 2009 v dôsledku vyhlásenia jej mimoriadnej splatnosti. V dôsledku toho premlčacia lehota z jednotlivých splátok splatných pred vyhlásením predčasnej splatnosti (t. j. do 10. septembra 2009) uplynula najneskôr v septembri 2013. Podľa už citovaného § 392 ods. 2 Obch. zák. v prípade, že sa pre nesplnenie niektorého čiastkového záväzku stane splatným celý záväzok, plyní premlčacia doba celého záväzku nie od okamihu doručenia oznámenia alebo výzvy veriteľa na jeho splatenie, ale od splatnosti nesplneného záväzku, teda nesplnenej splátky, ktorá založila právo

veriteľa žiadať predčasné splatenie. Ak teda v prerokovanej veci išlo o splátku splatnú 10. septembra 2009, začala týmto dňom plynúť premlčacia doba pre splatnosť celého zvyšného záväzku žalovaného. Štvorročná premlčacia doba zosplateného zvyšku dlhu tak uplynula najneskôr 10. septembra 2013, pri ostatných splátkach ešte skôr, pričom zmena v osobe veriteľa (postúpenie pohľadávok na žalobcu) nemala vplyv na plynutie premlčacej doby (§ 400 Obch. zák.). Žaloba na súd bola podaná až 28. apríla 2014, teda po uplynutí premlčacej doby počítanej od ktoréhokoľvek z uvedených okamihov, v dôsledku čoho sa všetky uvedené nároky žalobcu premlčali ešte pred podaním žaloby na súd (§ 387 ods. 1 Obch. zák.). Dôsledkom premlčania podľa 388 ods. 1 Obch. zák. je, že premlčaný nárok nemožno v súdnom konaní priznať. Keďže žalovaný je spotrebiteľom (§ 3 ods. 2 cit. zákona č. 258/2001 Z. z.), musel súd v zmysle § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. prihliadnuť na premlčanie nároku žalobcu aj bez námietky žalovanej. Priznaniu žalovanej sumy však bráni aj ďalšia okolnosť.

Ustanovenie § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka zakazuje postúpiť okrem iného také pohľadávky, ktorých obsah by sa zmenou veriteľa zmenil. Podľa názoru súdu pohľadávky banky voči svojim klientom treba považovať za takýto druh pohľadávok. S každou pohľadávkou banky voči klientovi sú totiž neoddeliteľne spojené špecifické povinnosti a požiadavky kladené na podnikanie bánk v zmysle § 27 a nasl. zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách (v znení účinnom k 4. novembru 2009), ako aj obsiahle bankové tajomstvo (§ 91 a nasl. cit. zákona). Tieto požiadavky a povinnosti nevyplývajú pre banku zo zmluvy s klientom, ale priamo zo zákona. Postúpením pohľadávky z banky na inú osobu, ktorá týmto požiadavkám nepodlieha, sa tak podstatným spôsobom mení obsah právneho vzťahu medzi veriteľom-postupníkom a dlžníkom v porovnaní so vzťahom medzi veriteľom-postupcom (bankou) a dlžníkom. Preto treba principiálne vychádzať z toho, že ustanovenie § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka bráni postupovaniu pohľadávok z takých právnych vzťahov, v ktorých je veriteľ povinný zo zákona zachovávať mlčanlivosť o záležitostiach dlžníka.

Vzhľadom na uvedenú zákonnú výlukú ustanovenie § 92 ods. 7 zákona č. 483/2001 Z. z. (v znení účinnom k 12. decembru 2005 aj 4. novembru 2009) dovoľuje banke postúpiť jej pohľadávky voči klientovi za splnenie určitých podmienok. V zmysle citovaného ustanovenia tak predpokladom postupiteľnosti pohľadávky banky na inú osobu je, aby bol ohľadom tejto pohľadávky klient v omeškaní aspoň 90 dní a aby ho banka na jej splnenie písomne vyzvala. Ak tieto predpoklady nie sú splnené, pohľadávka banky nie je postupiteľná, pretože tomu bráni už citované ust. § 525 ods. 1 Obč. zák. Ak určitá pohľadávka nie je postupiteľná (teda jej postúpenie je objektívne neprípustné, zakázané), potom jej „postúpenie“ je svojím obsahom a účelom v priamom rozpore so zákonom a ako také je neplatné v zmysle § 39 Obč. zák., a to nielen medzi stranami zmluvy o postúpení, ale aj navonok, voči dlžníkovi. Účel § 525 Obč. zák. je totiž okrem iného aj ochrana dlžníka pred tým, aby jeho dlh v prípadoch uvedených v cit. ustanovení prešiel na inú osobu než toho veriteľa, voči ktorému pôvodne vznikol. Kým teda v iných prípadoch neplatnosti zmluvy o postúpení (napr. kvôli nedostatočnej identifikácii pohľadávky) sa účinky tejto neplatnosti prejavia len medzi postupcom a postupníkom, no voči dlžníkovi je takéto postúpenie podľa § 526 ods. 2 Obč. zák. účinné, ak mu ho oznámi postupca, v prípadoch uvedených v § 525 Obč. zák. ani prípadné oznámenie postupcu v zmysle § 526 Obč. zák. nemá voči dlžníkovi žiadne účinky. Dlžník teda nie je povinný plniť postupníkovi bez toho, aby bol oprávnený domáhať sa preukázania zmluvy o postúpení. Tieto závery sú principiálne zhodné so závermi judikátu R 46/2009. Treba len doplniť, že tento judikát nevyslovil opak, teda že by nenaplnenie podmienok § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. nespôsobovalo neplatnosť (to tvrdí napr. Feketeho, I.: Občiansky zákonník. Veľký komentár. 2. diel. Bratislava : Eurokodex 2011, s. 1506, ktorým citovaná pasáž však v uvedenom judikáte vôbec nie je obsiahnutá).

Z už uvedeného potom vyplýva, že na rozpor postúpenia s § 525 Obč. zák., ktoré má za následok absolútnu neplatnosť postúpenia, prihliada súd aj bez námietky, z úradnej povinnosti. Ďalej z toho vyplýva, že ak je pre platnosť postúpenia v týchto prípadoch potrebné splniť určité podmienky, ako napr. tie uvedené v § 92 ods. 7 resp. 8 zákona č. 483/2001 Z. z., je postupca v súdnom konaní, v ktorom takto postúpenú pohľadávkou uplatňuje, povinný v zmysle § 120 ods. 1 O. s. p. tvrdiť a dokázať predpoklady svojej aktívnej legitímácie, teda okrem iného aj splnenie podmienok platného postúpenia. Postupca, ktorému bola pohľadávka postúpená bankou, je tak v zmysle uvedeného povinný tvrdiť a dokázať, že pred postúpením pohľadávky banka klienta (dlžníka) písomne vyzvala na splnenie jeho záväzku a klient napriek tomu zostal v omeškaní so splatením svojho záväzku aspoň 90 dní. Nepreukázanie týchto skutočností má za následok nedokázanie aktívnej legitímácie postupníka. Zo zisteného skutkového stavu je zrejmé, že žalobca nedokázal, že by v čase, kedy mala byť pohľadávka Slovenskej sporiteľne,

a.s., voči žalovanej postúpená naňho (4. novembra 2009), boli tieto podmienky postúpenia splnené. Nebolo tak dokázané, že by žalovaná bola aspoň 90dní v omeškaní, ani to, že bola písomne (porov. § 92 ods. 7 cit. zákona) vyzvaná na splnenie svojho záväzku zo zmluvy z 12. decembra 2015. Žalobca tak nedokázal, že pohľadávka voči žalovanej bola v čase jej postúpenia na žalobcu spôsobilá na postúpenie v zmysle § 92 ods. 7 zákona č. 483/2001 Z. z. V dôsledku toho nemožno považovať za dokázané, že toto postúpenie je platné (aj keby zmluva o postúpení bola účinná) a že žalobca je oprávnený pohľadávkou voči žalovanej uplatňovať pred súdom.

Vzhľadom na uvedené treba uzavrieť, že žalobca nepreukázal, že sa platne a účinne stal veriteľom uplatňovanej pohľadávky, teda nepreukázal svoju aktívnu legitimáciu na jej uplatňovanie, a aj ak by sa ním stal, je jeho pohľadávka premlčaná a súd na to prihliada aj bez návrhu. Preto musela byť jeho žaloba zamietnutá (výrok I).

O trovách bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 1 O. s. p. Žalobca si trovy uplatnil, no bol neúspešný, preto súd o jeho návrhu na ich priznanie (§ 151 ods. 1 O. s. p.) rozhodol tak, že mu ich nepriznal (výrok II). Žalovaný zasa žiadne trovy nežiadal, takže tu nebol návrh, o ktorom by sa malo rozhodovať.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a nedostatočného zistenia skutkového stavu. Žalobca nesúhlasí so zamietnutím návrhu z dôvodu premlčania, nakoľko má za to, že uplatnený nárok premlčaný nebol. Prvostupňový súd pre posúdenie plynutia premlčania vychádzal z nepreukázaných údajov a to z dátumu od poslednej splátky vykonanej žalovaným v prospech žalobcu. Žalobca však nemôže súhlasiť s týmto posúdením, nakoľko predmetný údaj nemožno stotožniť s ukončením zmluvy resp. s vyhlásením predčasnej splatnosti úveru. Žalobca má preto za to, že súd posúdil ukončenie zmluvy nesprávne a odvodzoval začiatok plynutia premlčacej doby od skutočností s ktorými nie je možné spájať ukončenie zmluvy resp. vyhlásenie mimoriadnej splatnosti. Poukázal na bod 7.6.1 všeobecných obchodných podmienok. Právny predchodca žalobcu teda postupca neukončil záväzkovo právny vzťah uzatvorený medzi postupcom a žalovanou, nebola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru, zmluva nebola vypovedaná a taktiež nedošlo k odstúpeniu od zmluvy a žalobca nedisponuje dokladmi ktoré by túto skutočnosť preukázali. Výkladom VOP možno dospieť k záveru, že postupca následne žalobca boli oprávnení, nie však povinní predčasne ukončiť záväzkovo právny vzťah a k ukončeniu zmluvy došlo až ku dňu 10.12.2010 a to ku dňu konečnej splatnosti úveru. V tejto súvislosti poukazuje odvolateľ na rozsudok Najvyššieho súdu SR spis. zn. 4Obo 54/2007 zo dňa 17.06.2008 v ktorom najvyšší súd vyslovil právny názor, že premlčacia doba začne plynúť v lehote splatnosti celého úveru. Pokiaľ ide o otázku aktívnej legitimácie žalobcu a platné postúpenie pohľadávky k tomu uvádza odvolateľ, že predmetnú skutočnosť preukázal zmluvou o postúpení pohľadávok spolu s príslušnou časťou prílohy k zmluve o postúpení pohľadávok vo vzťahu k danému odporcovi. Poukázal na ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách. Žalobca opätovne poukazuje na skutočnosť, že súd žalobcu nevyzval na preukázanie skutočností predpokladaných v ustanovení § 92 ods. 8 zákona o bankách, tzn. že súd počas konania nevyjadril, ktoré skutočnosti má za preukázané a ktoré nie, či žalobca neprodukoval konkrétne dôkazy na unesenie dôkazného bremena. Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách nemožno spájať s aktívnou legitimáciou žalobcu ako postupníka pohľadávky. Zo zákona nevyplýva, že by podmienky uvedené v tomto ustanovení podmieňovali platnosť právneho úkonu postúpenia pohľadávky. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne spis. zn. 19C 34/2012. Na základe uvedeného navrhuje, aby odvolací súd rozsudok zmenil tak, že návrhu vyhovie v plnom rozsahu resp. ho zruší a vec vráti súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Domáhal sa taktiež náhrady trov konania a to vo výške 143,52 eur pozostávajúce z jedného úkonu právnej služby vo výške 133,45 eur s DPH, režijný paušál vo výške 10,07 eur s DPH.

Žalovaná odvolací návrh nepodala, k doručenému odvolaniu žalobcu sa písomne nevyjadřila.

Krajský súd v Tmave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) postupom tak, že na úradnej tabuli súdu oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku (§ 156 ods. 3 O.s.p.) a

dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, keďže napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky na jeho potvrdenie v zmysle § 219 ods. 1 O.s.p.

Pretože odvolací súd preberá súdom prvého stupňa zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcom tvrdeného nároku, ktorý vo vyčerpávajúcom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správny skutkovým zisteniam, a pretože v prevažnom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, keď vec i správne právne posúdil, s poukazom na ust. § 219 ods. 2 O.s.p., odvolací súd odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov prvostupňového súdu odchyliť a preto nemôže dať za pravdu odvolateľovi.

Odvolací súd zhodne s prvostupňovým dospel k záveru, že pri vyhodnotení vykonaného dokazovania každého z vykonaných dôkazov jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach bolo v konaní dostatočným spôsobom preukázané, že návrh žalobcu je v celom rozsahu nedôvodný.

Z obsahu spisu vyplýva, že zo Zmluvy o splátkovom úvere č. 0192443526 zo dňa 12.12.2005 vyplýva, že bola uzatvorená podľa § 497 až 507 Obchodného zákonníka, medzi Slovenskou sporiteľňou a.s. ako veriteľom a žalovanou ako dlžníkom. Predmetom bolo poskytnutie splátkového úveru - spotrebný MINÚver do 10 minút, v sume 46.000 Sk, s výškou mesačných splátok 1.208 Sk a konečnou splatnosťou úveru 10.12.2010. Neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy o splátkovom úvere boli Všeobecné obchodné podmienky (ďalej len „VOP“), podľa ktorých bodu 7.6.1. písm. a) ak je klient v omeškani so splatením jednej splátky istiny alebo úrokov, ktoré trvá viac ako 10 dní, banka je oprávnená a) vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, t. j. požadovať splatenie pohľadávky zo zmluvy o úvere a klient je povinný splatiť pohľadávku zo zmluvy o úvere v lehote, ktorú banka určí v oznámení o mimoriadnej splatnosti. Podľa bodu 10.3. VOP pri doručovaní písomností v poštovom styku sa zásielka považuje za doručení v tuzemsku tretí deň po jej odoslaní a v cudzine siedmy deň po jej odoslaní, a to aj vtedy, ak sa adresát o tejto skutočnosti nedozvie, alebo ak sa zásielka vráti ako nedoručená. Podľa bodu 19.16. VOP klient výslovne súhlasí s tým, že banka je oprávnená kedykoľvek postúpiť akékoľvek svoje pohľadávky, a to bez ohľadu na to, či sú budúce alebo súčasné, podmienené alebo nepodmienené, bez ohľadu na právny vzťah, z ktorého vyplývajú, ako aj bez ohľadu na to, či banka vzniesla v súvislosti s takouto pohľadávkou akúkoľvek požiadavku, alebo nie, voči klientovi na tretiu osobu, alebo previesť akékoľvek svoje záväzky na tretiu osobu. Klient je oprávnený postúpiť svoje pohľadávky voči banke alebo previesť svoje záväzky voči nej na tretiu osobu výlučne s predchádzajúcim písomným súhlasom banky.

Z oznámenia o postúpení pohľadávky zo dňa 20.11.2009 vyplýva, že veriteľ (Slovenská sporiteľňa a.s.) oznámil žalovanej, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávok č. 1105/2009/CE uzatvorenej dňa 4.11.2009, postúpila svoju pohľadávku voči dlžníkovi vo výške 10.581,78 eura spoločnosti EOS KSI Slovensko, s.r.o. Podľa pripojenej kópie doručenky žalovaná prevzala zásielku 16.12.2009.

Zo Zmluvy o postúpení pohľadávok č. 1105/2009/CE zo dňa 4.11.2009 vyplýva, že medzi postupcom Slovenskou sporiteľňou a.s. a postupníkom EOS KSI Slovensko, s.r.o., došlo podľa § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka k postúpeniu pohľadávok špecifikovaných v Prílohe č. 1 k zmluve. V zmysle Prílohy č. 1 k Zmluve o postúpení pohľadávok č. 1105/2009/CE zo dňa 4.11.2009 - aktíva, predmetom postúpenia bola pohľadávka z účtu č. XXXXXXXXXX voči dlžníkovi I. M., z úverovej zmluvy zo dňa 12.12.2005, v celkovej výške ku dňu postúpenia 3.367,48 eura, z čoho istina bola 2.912,37, úroky boli celkom 455, 11 eura, počet dní omeškania bol 1213.

Súd prvého stupňa postupoval správne, keď sa v prvom rade zaoberal otázkou aktívnej vecnej legitímácie žalobcu.

Na to, aby sa niekto stal účastníkom konania, netreba, aby bol účastníkom hmotno-právneho vzťahu, o ktorý v konaní ide; stačí, ak podá žalobu (v takom prípade sa stáva žalobcom) alebo aby bola proti nemu podaná žaloba (v takom prípade sa stáva žalovaným). Či však bude žalobca v spore úspešný, závisí od toho, či je účastníkom hmotno-právneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jeden účastník subjektom práva a účastník na opačnej procesnej strane subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom konania, sa v občianskom procesnom práve užíva pojem vecná legitímácia. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie

nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide (por. rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Cdo 192/2004).

Súd prvého stupňa zároveň dospel k správneému záveru, že v danom prípade sa žalobcovi nepodarilo preukázať jeho aktívnu legitímáciu, keď síce predložil zmluvu o postúpení pohľadávok zo dňa 04.11.2009, nepreukázal však splnenie zákonných podmienok pre postúpenie predmetnej pohľadávky pôvodného veriteľa Slovenskej sporiteľne a.s. voči žalovanej ako dlžníkovi.

Podľa § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

Banka je v prípade porušenia zmluvnej povinnosti dlžníka splácať úver riadne a včas oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, po doručení výzvy dlžníkovi, za podmienok stanovených v zákone o bankách, alebo zmluvu o úvere vypovedať, prípadne od nej odstúpiť, v súlade so všeobecnými obchodnými podmienkami. Banka túto možnosť v danom prípade zrejme nevyužila a navrhovateľovi postúpila pohľadávku bez toho, aby úver nadobudol mimoriadnu splatnosť, resp. aby zmluvný vzťah zanikol inak (výpoveďou, odstúpením). Pokiaľ ale nebola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru, resp. pokiaľ zmluvný vzťah nezankol výpoveďou alebo odstúpením od zmluvy, nie je možné urobiť záver o tom, že by predmetný úver bol ku dňu postúpenia splatný. Splatnými do tej doby sa mohli stať len jednotlivé splátky úveru, so zaplatením ktorých bol odporca 1 v omeškaní.

Z ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách vyplýva, že banka môže postúpiť inému subjektu iba tú časť pohľadávky, ktorá zodpovedá nesplácanému dlhu. Dôvodová správa k tomuto ustanoveniu (pôvodne išlo o § 92 ods. 7) doslova uvádza: „V ods. 7 sa upravuje možnosť použiť inštitút postúpenia svojej pohľadávky zodpovedajúcej nesplácanému dlhu a to aj osobe, ktorá nie je bankou.“ Pokiaľ teda banka postúpila predmetnú pohľadávku z úveru v celom rozsahu navrhovateľovi, postupovala v rozpore s § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách. Totiž keďže ku dňu postúpenia pohľadávky nebol splatným celý úver (nedošlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti), banka nebola oprávnená postúpiť svoju pohľadávku z úveru, vrátane úrokov z neho v celosti inému subjektu. Zmluva o postúpení pohľadávok z 04.11.2009 je preto neplatným právnym úkonom v zmysle § 39 OZ (pre rozpor so zákonom).

Podľa názoru odvolacieho súdu úpravou § 92 ods. 8 (predtým 7) mal zákonodarca na mysli oprávnenie banky postúpiť časť peňažného záväzku, s ktorým je dlžník po stanovenú dobu napriek písomnej výzve banky v omeškaní. Uvedené ustanovenie by banku malo motivovať k tomu, aby podnikla určité kroky smerujúce k ukončeniu záväzkového vzťahu pri dlhodobom nesplácaní úveru dlžníkom a nemala by len počas celého trvania zmluvy každý mesiac pripisovať na účet dlžníka úroky, poplatky, úroky z omeškania a rôzne iné sankcie, aby sa dlh neustále zvyšoval. Takéto správanie banky nespĺňa požiadavku prístupu s odbornou starostlivosťou, ako to vyplýva zo zákona o ochrane spotrebiteľa. Nie je v záujme spotrebiteľa, aby po uzavretí úverovej zmluvy s bankou táto kedykoľvek, počas trvania záväzkového vzťahu postupovala pohľadávku voči spotrebiteľovi tretej osobe, ktorá napríklad nepodlieha dozoru a dohľadu NBS. Takéto konanie banky by sa priecilo účelu a zmyslu zákona o bankách, keďže poskytovanie úverov a ich správa je špecifickou, osobitne právnym predpisom upravenou činnosťou.

Ustanovenie § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka zakazuje postúpiť okrem iného také pohľadávky, ktorých obsah by sa zmenou veriteľa zmenil. Pohľadávky banky voči svojim klientom treba považovať práve za takýto druh pohľadávok. S každou pohľadávkou banky voči klientovi sú totiž neoddeliteľne spojené špecifické povinnosti a požiadavky kladené na podnikanie bánk v zmysle § 27 a nasl. zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, ako aj obsiahle bankové tajomstvo (§ 91 a nasl. cit. zákona). Tieto požiadavky a povinnosti nevyplývajú pre banku zo zmluvy s klientom, ale priamo zo zákona. Postúpením pohľadávky z banky na inú osobu, ktorá týmto požiadavkám nepodlieha, sa tak podstatným spôsobom mení obsah právneho vzťahu medzi veriteľom-postupníkom a dlžníkom v porovnaní so vzťahom medzi veriteľom-postupcom (bankou) a dlžníkom. Preto treba principiálne vychádzať z toho, že ustanovenie § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka bráni postupovaniu pohľadávok z takých právnych vzťahov, v ktorých je veriteľ povinný zo zákona zachovávať mlčanlivosť o záležitostiach dlžníka. Vzhľadom na uvedenú zákonnú výlukú ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. dovoľuje banke postúpiť jej pohľadávky voči klientovi za splnenia určitých podmienok. V zmysle citovaného ustanovenia tak predpokladom postupiteľnosti pohľadávky banky na inú osobu je, aby bol ohľadom tejto pohľadávky klient v omeškaní aspoň 90 dní a aby ho banka na jej splnenie písomne vyzvala. Ak tieto predpoklady nie sú splnené, pohľadávka banky nie je postupiteľná, pretože tomu bráni už citované ust. § 525 ods. 1 Obč. zák. Ak určitá pohľadávka nie je postupiteľná (teda jej postúpenie je objektívne neprípustné, zakázané), potom jej „postúpenie“ je svojím obsahom a účelom v priamom rozpore so zákonom a ako také je neplatné v zmysle § 39 Obč. zák., a to nielen medzi stranami zmluvy o postúpení, ale aj navonok, voči dlžníkovi. Kým teda v iných prípadoch neplatnosti zmluvy o postúpení (napr. kvôli nedostatočnej identifikácii pohľadávky) sa účinky tejto neplatnosti prejavia len medzi postupcom a postupníkom, no voči dlžníkovi je takéto postúpenie podľa § 526 ods. 2 Obč. zák. účinné, ak mu ho oznámi postupca, v prípadoch uvedených v § 525 Obč. zák. ani prípadné oznámenie postupcu v zmysle § 526 Obč. zák. nemá voči dlžníkovi žiadne účinky. Dlžník teda nie je povinný plniť postupníkovi bez toho, aby bol oprávnený domáhať sa preukázania zmluvy o postúpení.

Z už uvedeného potom vyplýva, že na rozpor postúpenia s § 525 Obč. zák., ktoré má za následok absolútnu neplatnosť postúpenia, prihliada súd aj bez námietky, z úradnej povinnosti. Ďalej z toho vyplýva, že ak je pre platnosť postúpenia v týchto prípadoch potrebné splniť určité podmienky, ako napr. tie uvedené v § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z., je postupca v súdnom konaní, v ktorom takto postúpenú pohľadávku uplatňuje, povinný v zmysle § 120 ods. 1 O. s. p. tvrdiť a dokázať predpoklady svojej aktívnej legitímácie, teda okrem iného aj splnenie podmienok platného postúpenia. Postupca, ktorému bola pohľadávka postúpená bankou, je tak v zmysle uvedeného povinný tvrdiť a dokázať, že pred postúpením pohľadávky banka klienta (dlžníka) písomne vyzvala na splnenie jeho záväzku a klient napriek tomu zostal v omeškaní so splatením svojho záväzku aspoň 90 dní. Nepreukázanie týchto skutočností má za následok nedokázanie aktívnej legitímácie postupníka.

V danom prípade zo zisteného skutkového stavu bolo zrejmé, že žalobca nedokázal, že by v čase, kedy mala byť pohľadávka Slovenskej sporiteľne, a.s., voči žalovanému postúpená naňho (04.11.2009), boli tieto podmienky postúpenia splnené. Možno síce považovať za dokázanú požiadavku 90-dňového omeškania, nebolo však dokázané, že by bol žalovaná aj písomne (porov. § 92 ods. 8 cit. zákona) vyzvaná na splnenie svojho záväzku zo zmluvy o úvere. Žalobca tak nedokázal, že pohľadávka voči žalovanej bola v čase jej postúpenia na žalobcu spôsobilá na postúpenie v zmysle § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. V dôsledku toho nemožno považovať za dokázané, že toto postúpenie je platné (aj keby zmluva o postúpení bola účinná) a že žalobca je oprávnený pohľadávku voči žalovanej uplatňovať pred súdom. Vzhľadom na uvedené treba uzavrieť, že žalobca nepreukázal, že sa platne a účinne stal veriteľom uplatňovanej pohľadávky, teda nepreukázal svoju aktívnu legitímáciu na jej uplatňovanie, a preto bol správny postup súdu prvého stupňa, ktorý z tohto dôvodu žalobu v celom rozsahu zamietol.

V zmysle § 120 ods. 1 O.s.p. účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

V zmysle § 132 Občianskeho súdneho poriadku dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivosti prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci.

Citované ustanovenia zakotvujú dôkaznú povinnosť účastníkov v sporovom konaní, teda povinnosť označiť dôkazy na svoje tvrdenia. Iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov leží zásadne na účastníkoch konania. Účastník, ktorý neoznačí dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, nesie nepriaznivé dôsledky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového stavu zisteného na základe vykonaných dôkazov. Rovnaké následky postihujú i toho účastníka, ktorý síce navrhol dôkazy o pravdivosti svojich tvrdení, no hodnotenie vykonaných dôkazov súdom vyústilo do záveru, že dokazovanie nepotvrdilo pravdivosť skutkových tvrdení účastníka. Zákon určuje dôkazné bremeno ako procesnú zodpovednosť účastníka za výsledok konania, pokiaľ je určovaný výsledkom vykonaného dokazovania. Dôsledkom toho, že tvrdenie účastníka nie je preukázané v tom zmysle, že súd ho nepovažuje za pravdivé ani na základe navrhnutých dôkazov, ani na základe dôkazov, ktoré súd vykonal bez návrhu, je pre účastníka nepriaznivé rozhodnutie.

Hodnotenie dôkazov v zmysle § 132 O.s.p. je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané procesné dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a relevantnosti pre rozhodnutie. Pri hodnotení dôkazov súd v zásade nie je právnymi predpismi obmedzovaný v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa teda zásada voľného hodnotenia dôkazov. Hodnotiacia úvaha súdu pritom ale nie je svojvoľná, súd musí vychádzať zo všetkého, čo vyšlo v konaní najavo. Tieto skutočnosti musí súd rešpektovať a musí správne určiť ich vzájomný vzťah. Pritom súd nie je viazaný žiadnym poradím významu a dôkaznej sily jednotlivých dôkazov.

Súd prvého stupňa túto svoju povinnosť splnil, výsledky vykonaného dokazovania riadne vyhodnotil a na ich základe odôvodnil rozhodnutie, s ktorým sa odvolací súd stotožňuje tak, ako už bolo uvedené vyššie.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, v ktorých súd skonštatoval, že Občiansky súdny poriadok ukladá účastníkom konania povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. V zmysle § 120 ods. 1 O.s.p. však súd rozhodne o tom, ktoré z označených dôkazov vykoná. To znamená, že súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a ani nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Nevykonanie všetkých navrhnutých dôkazov preto nie je vadou spôsobujúcou účastníkovi konania odňatie možnosti konať pred súdom a zakladajúcou tým prípustnosť dovolania. (porovnaj aj rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 37/1993 a pod R 125/1999). Odňatie možnosti konať pred súdom s následkom prípustnosti dovolania nezakladá bez ďalšieho ani prípadná skutočnosť, že by bolo možné mať výhrady voči dôvodom, pre ktoré súd navrhnuté dôkazy nevykonal (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 18. apríla 2012, sp. zn. 6 Cdo 51/2012). Súd pri vykonávaní dokazovania nie je viazaný návrhmi účastníkov a nemá povinnosť všetky navrhnuté dôkazy vykonať. Nevykonanie všetkých navrhnutých dôkazov nie je vadou spôsobujúcou účastníkovi odňatie možnosti konať pred súdom, pretože v zmysle ustanovenia § 120 ods. 1 veta druhá O.s.p. je vecou súdu, aby rozhodol, ktoré z navrhovaných dôkazov vykoná. Toto oprávnenie súdu sa neviaže na návrhy účastníka konania (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 14.09.2011, sp. zn. 6 Cdo 153/2011).

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky, v ktorom súd skonštatoval, že dokazovanie v občianskom súdnom konaní prebieha vo viacerých fázach; od navrhnutia dôkazu cez jeho zabezpečenie, vykonanie a následné vyhodnotenie. Kým navrhovanie dôkazov je právom a zároveň procesnou povinnosťou účastníkov konania, len súd rozhodne, ktorý z označených (navrhnutých) dôkazov vykoná. Uvedené predstavuje prejav zákonnej právomoci všeobecného súdu korigovať návrhy účastníkov na vykonanie dokazovania sledujúc tak rýchly a hospodárny priebeh konania a súčasne zabezpečiť, aby sa zisťovanie skutkového stavu dokazovaním držalo v mantineloch predmetu konania a aby sa neuberalo smerom, ktorý z pohľadu podstaty prejednávanej veci nie je relevantný. V prípade, že súd odmietne vykonať určitý účastníkom navrhovaný dôkaz, je jeho zákonnou povinnosťou v odôvodnení rozhodnutia uviesť, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy (§ 157 ods. 2 Občiansky súdny poriadok). Skutočnosť, že okresný súd a ani následne krajský súd neakceptovali návrhy na vykonanie dokazovania predložené sťažovateľom, nemôže sama osebe viesť k záveru o porušení jeho práv. Zásah do základného práva na súdnu ochranu či práv na spravodlivé súdne konanie by v tejto súvislosti podľa Ústavného súdu Slovenskej republiky bolo možné konštatovať len vtedy, ak by záver všeobecného súdu o nevykonaní účastníkom navrhovaného dôkazu bol zjavne neodôvodnený, chýbala by mu predchádzajúca racionálna úvaha konajúceho súdu vychádzajúca z priebehu konania a stavu dokazovania v jeho rámci, či vtedy, ak by nevykonaním navrhnutého dôkazu bol účastník postavený do podstatne nevýhodnejšej pozície ako

druhá strana v konaní (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 350/08 z 30. septembra 2010).

Vzhľadom na uvedenú argumentáciu, pokiaľ súd prvého stupňa žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol, rozhodol vecne správne, a preto odvolací súd v súlade s ustanovením § 219 ods. 1 O.s.p. rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

V odvolacom konaní plne úspešnej žalovanej vzniklo podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. právo na náhradu trov konania voči v odvolaní neúspešnému žalobcovi. Žalovaná si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnila, preto jej odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Senát krajského súdu prijal rozhodnutie pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.